

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG AJÁNLÁSA

119/07/COL

(2007. április 16.)

az élelmiszerekben található dioxinok, dioxinjellegű PCB-k és nem-dioxinjellegű PCB-k háttérszintjeinek ellenőrzéséről

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG,

TEKINTETTEL az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra (a továbbiakban: EGT-megállapodás) és különösen annak 109. cikkére és 1. jegyzőkönyvére,

TEKINTETTEL az EFTA-államok közötti, Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, valamint 1. jegyzőkönyvére,

TEKINTETTEL az EGT-megállapodás II. melléklete XII. fejezetének 54zn. pontjában említett jogi aktusra,

A Bizottság 2001. március 8-i 466/2001/EK rendelete az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok legmagasabb értékének meghatározásáról ⁽¹⁾,

amelyet az EGT-megállapodás 1. jegyzőkönyve módosított és az EGT-megállapodáshoz igazított,

TEKINTETTEL az EGT-megállapodás II. melléklete XII. fejezetének 54zcc. pontjában említett jogi aktusra,

A Bizottság 2002. július 26-i 2002/69/EK irányelve az élelmiszerek dioxintartalmának hatósági ellenőrzésére és a dioxinszerű PCB-k meghatározására szolgáló mintavételi és vizsgálati módszerek megállapításáról ⁽²⁾,

amelyet az EGT-megállapodás 1. jegyzőkönyve módosított és az EGT-megállapodáshoz igazított,

TEKINTETTEL az EFTA Felügyeleti Hatóság 2007. február 27-i 37/07/COL határozatára, amely szerint a testület illetékes tagja köteles az ajánlást elfogadni, amennyiben az ajánlástervezet összhangban van az EFTA Élelmiszerügyi Bizottság (EFC) véleményével,

MIVEL a 466/2001/EK bizottsági rendelet meghatározza az élelmiszerekben előforduló dioxinok, valamint a dioxinok és a dioxinjellegű poliklórozott bifenilek (PCB-k) összegének megengedett legmagasabb értékeit.

MIVEL az egész Európai Gazdasági Térségben az élelmiszerek lehető legszélesebb körében a dioxinok, furánok és dioxinjellegű PCB-k előfordulásáról megbízható adatokat kell gyűjteni annak érdekében, hogy világos képet lehessen alkotni az élelmiszerekben található anyagok háttérben való előfordulásának időbeli tendenciáiról.

MIVEL a takarmányokban és élelmiszerekben jelen lévő dioxinok, furánok és PCB-k csökkentéséről szóló, 2006. május 11-i 144/06/COL EFTA felügyeleti hatósági ajánlás azt javasolja, hogy a tagállamok az élelmiszerekben található dioxinok, dioxinjellegű PCB-k és – lehetőség szerint – a nem-dioxinjellegű PCB-k előfordulását a 2004/705/EK bizottsági ajánlásnak megfelelően szűrőpróbaszerűen ellenőrizzék ⁽³⁾.

MIVEL a 2004/705/EK ajánlás javaslatot tesz a tagállamoknak a különböző élelmiszerkategóriákban évente elemzésre kerülő minták minimális gyakoriságáról és az eredmények jelentésének formájáról az élelmiszerekben található dioxinok, furánok és dioxinjellegű PCB-k háttérben való előfordulásának ellenőrzésére.

MIVEL – figyelembe véve az eddigi tapasztalatokat és azt, hogy az élelmiszerekben található dioxinok, dioxinjellegű és nem-dioxinjellegű PCB-k előfordulásának ellenőrzésében részt vesznek az EGT-EFTA államok is – a 2004/705/EK ajánlásban meghatározott jelenlegi ellenőrzési programot módosítani kell.

MIVEL fontos az ezen ajánlás alapján összegyűjtött adatok rendszeres bejelentése az EFTA Felügyeleti Hatóságnak, és az, hogy az EFTA Felügyeleti Hatóság a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 1. jegyzőkönyve 2. cikkének (1) bekezdése szerint ezeket az információkat továbbítsa az Európai Bizottságnak, amely biztosítja ezen adatoknak az adatbázisba való bekerülését. Az előző években a 2002/69/EK bizottsági irányelvben meghatározott követelményeknek megfelelő vizsgálati módszerrel begyűjtött adatokat szintén rendelkezésre kell bocsátani.

MIVEL a jelen ajánlásban biztosított intézkedések összhangban vannak az EFTA Felügyeleti Hatóságot támogató EFTA Élelmiszer Bizottság véleményével,

⁽¹⁾ HL L 77., 2001.3.16., 1. o.

⁽²⁾ HL L 209., 2002.8.6., 5. o.

⁽³⁾ HL L 321., 2004.10.22., 45. o.

A KÖVETKEZŐT AJÁNLIJA AZ EFTA-ÁLLAMOKNAK:

1. A 2007. évtől kezdve 2008. december 31-ig hajtsák végre az élelmiszerekben található dioxinok, furánok és dioxinjellegű poliklórozott bifenilek (PCB-k) háttérben való előfordulásának ellenőrzését az útmutatásként az I. mellékletben előírt, évente elemzésre kerülő minták javasolt minimális gyakorisága szerint.
2. Lehetőség szerint az ugyanezen mintákban található, nem-dioxinjellegű PCB-ken is hajtsák végre a vizsgálatot.
3. Az ellenőrzési adatokat a II. mellékletben előírt információkkal együtt és az ott előírt formában rendszeresen bocsássák az EFTA Felügyeleti Hatóság rendelkezésére az adatbázis összeállítása céljából. A 2002/69/EK bizottsági irányelv

által meghatározott követelményeknek megfelelő vizsgálati módszerrel az előző években begyűjtött adatokat és a háttérszinteket szintén rendelkezésre kell bocsátani.

4. Az EFTA Felügyeleti Hatóság 2006. május 11-i 144/06/COL ajánlásában szereplő, a 2004/705/EK ajánlásra való hivatkozást az ezen ajánlásra való hivatkozásként kell tekinteni.

Kelt Brüsszelben, 2007. április 16-án.

az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Kristján Andri STEFÁNSSON
testületi tag

Niels FENGER
Igazgató

I. MELLÉKLET

Táblázat: Az évente megvizsgálandó élelmiszerminták javasolt minimális számának áttekintése. A minták megoszlása minden országban a termelésen alapul. Különös hangsúlyt fektettünk azokra az élelmiszerekre, amelyek esetében a dioxinok, furánok és dioxinszerű PCB-k háttérszintjében nagy ingadozás várható. Ez különösen a halak esetében jellemző.

Termék, beleértve a származtatott terméket is	Akvakultúra (*)	Kifogott vadon élő halak (**)	Hús (***)	Tej (****)	Tojás (*****)	Egyéb (*****)	Összesen
Minták száma							
Norvégia							
Izland							

Magyarázat a táblázathoz

A táblázatban feltüntetett szám adatok minimumértékek. Felkérjük az EGT-EFTA államokat, hogy vegyenek több mintát.

(*) *Akvakultúra*: Az akvakultúrából vett minták halfajok közötti megoszlását a termelés arányai határozzák meg.

(**) *Kifogott vadon élő halak*: A kifogott vadon élő halakból vett minták halfajok közötti megoszlását a fogás arányai határozzák meg. Különös figyelmet igényel a kifogott vadon élő angolna.

(***) *Hús*: A szarvasmarhából, sertésből, baromfiból és juhból származó húsból és húskészítményekből vett mintákon kívül jelentős számú mintavétel szükséges lóhúsból, rénszarvashúsból, kecskehúsból, nyúlhúsból, szarvas-, őz-, valamint vadhúsból.

(****) *Tej*: A tejminták nagy hányadát termelői tejből (főleg tehéntejből) kell venni. Célszerű a tehéntejen kívül más tejből vagy tejtermékből is mintát venni (kecsketej stb.).

(*****) *Tojás*: Kiemelt figyelmet igényel a szabad tartásból származó tyúktojás, de kacsá-, liba- és fürjtojásból is mintát kell venni.

(*****) *Egyéb*: Ebben a kategóriában kiemelt figyelmet igényelnek a következők:

- étrend-kiegészítők (különös tekintettel azokra, amelyek tengeri élőlényekből származó olajat tartalmaznak),
- csecsemők és kisgyermekek számára készült élelmiszerek,
- élelmiszerek olyan régiókból, ahol a termelési feltételek megváltozása (pl. éghajlati változás által előidézett árvíz) hatással lehet a régióban termelt élelmiszerek dioxin- és dioxinszerű PCB-koncentrációjára.

II. MELLÉKLET

A. Értelmező megjegyzések az élelmiszerekben található dioxinok, furánok, dioxinjellegű és egyéb PCB-k vizsgálati eredményeihez használandó nyomtatványhoz**1. Általános információk a vizsgált mintákról**

A minta kódja: a minta azonosító kódja.

Ország: annak a tagállamnak a neve, ahol az ellenőrzést végrehajtották.

Év: az ellenőrzés végrehajtásának éve.

Termék: a vizsgált élelmiszer – a lehető legpontosabban jellemezze az élelmiszert.

A forgalmazás helye: az a hely, ahol a terméket (mintát) begyűjtötték.

Szövet: a termék vizsgált része.

Az eredmények bemutatása: Az eredményeket olyan formában kell megadni, amilyenben a határértéket megállapították. A nem-dioxin-szerű PCB-k esetén is ajánlatos a szinteket ennek alapján megadni.

A mintavétel típusa: véletlenszerű mintavétel – a célirányos mintavételből származó vizsgálati eredmények is jelenthetők, de egyértelműen fel kell tüntetni, hogy a mintavétel célirányos volt, és nem feltétlenül a normális háttérszinteket tükrözi.

Részminták száma: ha a vizsgált minta összesített minta, fel kell tüntetni a részminták számát (egyedek száma). Ha a vizsgálati eredmény egyetlen mintán alapul, 1-es számot kell feltüntetni. Az összesített minta részmintáinak száma változhat, ezért azt minden egyes minta esetében fel kell tüntetni.

A termelés módszere: hagyományos/biotermelés (a lehető legrészletesebben).

Terület: amennyiben indokolt, fel kell tüntetni azt a körzetet vagy régiót, ahol a mintavétel történt, és lehetőség szerint azt is meg kell jelölni, hogy vidéki, városi területről, ipari körzetről, kikötőről, nyílt tengerről stb. van-e szó. Pl. Brüsszel – városi terület, Földközi-tenger – nyílt tenger. Különösen fontos a terület egyértelmű feltüntetése abban az esetben, ha a mintát árvízzel sújtott területről származó élelmiszerből vették.

Zsírtartalom (%): a minta százalékban kifejezett zsírtartalma.

Nedvességtartalom (%): a minta százalékban kifejezett nedvességtartalma (ha adott).

2. Általános információk az alkalmazott vizsgálati módszerről

Vizsgálati módszer: fel kell tüntetni az alkalmazott módszert.

Akkreditációs státusz: fel kell tüntetni, hogy a vizsgálati módszer akkreditált-e.

Bizonytalanság: a vizsgálati módszerrel járó döntési határérték vagy a százalékban kifejezett kiterjesztett mérési bizonytalanság.

Lipidkivonási módszer: fel kell tüntetni a minta zsírtartalmának meghatározásához alkalmazott lipidkivonási módszert.

3. Vizsgálati eredmények

Dioxinok, furánok, dioxinjellegű PCB-k: minden rokonvegyület eredményeit ppt-ben – pikogramm/gramm (pg/g) kell jelenteni.

Nem-dioxinjellegű PCB-k: minden rokonvegyület eredményeit ppb-ben – nanogramm/gramm vagy mikrogramm/kilogramm (ng/g vagy µg/kg) kell jelenteni.

LOQ: A legkisebb mérhető szint pg/g-ban (dioxinok, furánok és dioxinjellegű PCB-k esetében) vagy µg/kg-ng/g-ban (nem-dioxinjellegű PCB-k esetében).

A meghatározott, de az LOQ (a legkisebb mérhető szint) alatti rokonvegyületek esetében a mezőt < LOQ formában kell megadni (az LOQ-t értéként feltüntetve).

A PCB-6-on és a dioxinjellegű PCB-ken túlmenően vizsgált PCB rokonvegyületek esetében a PCB rokonvegyület számát fel kell tüntetni a nyomtatványon, pl. 31, 99, 110 stb. Ha a minta a kijelölt soroknál több PCB rokonvegyület vizsgálaton alapul, írjon be új sorokat a nyomtatvány aljára.

4. Általános magyarázat a táblázathoz

— A visszanyerési korrekció jelentése

A visszanyerés megadása nem kötelező, ha az egyes rokonvegyületek visszanyerései 60–120 % közé esnek. Ha egyes rokonvegyületek visszanyerése ezen a tartományon kívül esik, akkor a visszanyerést kötelező megadni.

— Jelentéstétel a LOQ-ról

Az LOQ megadása nem kötelező, de az eredmények oszlopában a mennyiségileg nem meghatározott rokonvegyületeket < LOQ formában kell megadni (az LOQ-t valódi számadatként feltüntetve).

— Az egyes rokonvegyületekre vonatkozó TEQ-érték jelentése

Az egyes rokonvegyületek TEQ-értékét feltüntetendő oszlop nem kötelező.

III. MELLÉKLET

B. Élelmiszerekben található dioxinok, furánok, dioxinszerű PCB-k és egyéb PCB-k rokonvegyületenkénti analitikai eredményei megadásának formátuma

Ország	
Év	
Termék	
Forgalmazási fázis	
Szövet	
Az eredmények megadása	
Mintavétel típusa	
A minta száma	
Termelési módszer	
Terület	
A részminták száma	
Zsirtartalom (%)	
Nedvességtartalom (%)	

Megjegyzések
Információk az alábbiakról: Vizsgálati módszerek Akkreditációs státus Bizonytalanság (döntési határérték vagy megbízhatósági intervallum) Lipidkivonási módszer

1	Dioxinok és furánok (pg/g)	Rokonvegyületek	TEF	LOQ (lásd a magyarázatot)	Viszanyerés (%) (lásd a magyarázatot)	Eredmények	TEQ (lásd a magyarázatot)
		2,3,7,8-TCDD	1				
		1,2,3,7,8-PeCDD	1				
		1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1				
		1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1				
		1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1				
		1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01				
		OCDD	0,0001				
		2,3,7,8-TCDF	0,1				
		1,2,3,7,8-PeCDF	0,05				
		2,3,4,7,8-PeCDF	0,5				
		1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1				
		1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1				
		1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1				
		2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1				
		1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01				
		1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01				
		OCDF	0,0001				

TEQ-PCDD/PCDF összesen
Felső határ
Középső határ
Alsó határ

2	Nem-orto PCB-k (pg/g)	PCB rokonvegyületek	TEF	LOQ	Visszanyerés (%) (lásd a magyarázatot)	Eredmények	TEQ (lásd a magyarázatot)
		PCB-77	0,0001				
		PCB-81	0,0001				
		PCB-126	0,1				
		PCB-169	0,01				

3	Mono-orto PCB-k (pg/g)	PCB rokonvegyületek	TEF	LOQ	Visszanyerés (%) (lásd a magyarázatot)	Eredmények	TEQ (lásd a magyarázatot)
		PCB-105	0,0001				
		PCB-114	0,0005				
		PCB-118	0,0001				
		PCB-123	0,0001				
		PCB-156	0,0005				
		PCB-157	0,0005				
		PCB-167	0,00001				
		PCB-189	0,0001				

TEQ-PCB összesen
Felső határ
Középső határ
Alsó határ

NEM-DIOXINJELLEGŰ PCB-K

4	PCB-6 (µg/kg vagy ppb)	PCB rokonvegyületek	LOQ	Eredmények
Információk az alábbiakról: Vizsgálati módszerek Akkreditációs státus Bizonytalanság (döntési határérték vagy megbízhatósági intervallum)	28	PCB-		
	52	PCB-		
	101	PCB-		
	138	PCB-		
	153	PCB-		
	180	PCB-		
		PCB-6 összesen	—	

5	Egyéb PCB-k ($\mu\text{g/kg}$ vagy ppb)	PCB rokonvegyületek	LOQ	Eredmények
Információk az alábbiakról: Vizsgálati módszerek Akkreditációs státus Bizonytalanság (Csak akkor kell jelenteni, ha eltér a PCB-6-tól.)		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		